

**Рус телендә урта гомуми белем бирү мәктәбенең рус төркемендә
укучылар өчен татар теленнән үткәрелә торган
муниципаль тур олимпиада биремнәре.
2017-2018 уку елы, 6 нчы сыйныф**

**Олимпиадные задания муниципального тура по татарскому языку для
общеобразовательных организаций с обучением на русском языке
(для изучающих татарский язык)
2017-2018 учебный год, 6 класс**

Максимальный балл – 85

Время выполнения – 150 минут

Устная часть (15 баллов)

1. Составьте текст и расскажите.

Письменная часть

1. Прочитайте текст, выберите наиболее подходящий для него заголовок и подчеркните его (максимальный балл – 3):

А. Әнфисә кемгә елмая?

В. Безнең сыйныф бик дус, тату

С. Әнфисә - сыйныфта яңа укучы

Әлегә кадәр тыныч кына яшиләр иде безнең йорт малайлары. Тавыш юк, көнләшү юк. Гомумән, һәркем үз эшендә, һәр әйбер үз урынында.

Һәркемнең дуслы яисә иптәш малае бар. Телисең икән – кызлар белән дуслаш. Бергә кинога, мәктәпкә бар. Бер партада утыр. Өнә, мисал өчен, озын Мидхәт өченче каттагы жирән Улина белән бер партада утыра.

Беркөнне зәңгәр балконлы квартирага кара мыеклы, хәрбиләрчә мәһабәт гәүдәле запастагы полковник кайтып төште. Үзе генә түгел шул. Өтисенеке кебек ак йөзле, якты кара күзле Өнфисәсе белән. Анысы – бик әйбәтләп үтүкләнгән кара итәктән, зәңгәр якалы матроскадан.

Менә шул кыз кайтканнан бирле, безнең йортта малайлар белән кызлар арасында дуслык бетте. Мидхәт тә иң арттагы партада үзе генә утыра башлады. Малайлар, кызлар белән генә түгел, үзара да ачылып китеп сөйләшми башладылар. Бер дә юктан тавыш чыккалый торды. Бөтен кешенең дә Өнфисә турында күбрәк беләселәре килде.

(Фаил Шәфигуллиннан)

2. Напишите небольшое сочинение (5 предложений) о дружбе с одноклассниками. (15 баллов)

№	Предложения	Макс.кол-во баллов - 15	Баллы
1.		3	
2.		3	
3.		3	
4.		3	
5.		3	

3. Расставьте реплики в нужном порядке (укажите последовательность в цифрах), чтобы получился диалог. (4 балла)

№	Предложения	Макс.кол-во баллов - 4	Баллы
	Миңа да чана шуу ошый. Шулай да, бездә кыш артык кырыс, аеруча февраль аенда.	0,5	
	Мөгаен, ул кыштыр. Әйе, һичшиксез, минем өчен кыш – иң яхшы вакыт.	0,5	
	Миңа бөтен ел фасыллары да ошый. Һәрберсе үзенчә матур.	0,5	
	Ә шулай да иң яратканы булырга тиеш бит инде.	0,5	
	Аңлашылды.	0,5	

	Беренчедән, мин кар яратам. Мин урамда кар атыш уйныйм, чана шуам. Кар яуганда артык салкын да булмый. Мондый хава торышы минем өчен бик уңайлы. Ә сиңа ничек?	0,5	
	Дустым, сиңең яраткан ел фасылың нинди?	0,5	
	Ни өчен кыш? Кышын бик салкын бит.	0,5	

4. Допишите пропущенные слова в следующих пословицах. (10 баллов)

№	Предложения	Макс.кол-во баллов - 10	Баллы
1.	Йөз тапкыр әйткәнче _____ (күпме?) тапкыр эшләп күрсәт.	2	
2.	Тыйнакның кулы эшләр, мактанчыкның _____ (нәрсәсе?) эшләр.	2	
3.	Тырышкан табар, _____ (нәрсәгә?) кадак кагар.	2	
4.	Бер яхшы эш _____ (күпме?) яхшы сүздән артык.	2	
5.	Жәй эшләсән, кыш _____ (нишләрсен?).	2	

5. Переведите на татарский язык и запишите. (16 баллов)

- 1) Она прочитала статью о лекарственных растениях.
- 2) Летний день длиннее осеннего дня.
- 3) В воскресенье мы пойдем на выставку, посвященный творчеству Баки Урманче.
- 4) Вы должны встретить их на железнодорожном вокзале.
- 5) Они смотрели интересную передачу о диких животных.
- 6) Любите природу и охраняйте её.
- 7) Я люблюсь красотой нашего города.
- 8) Вы не ответили на мои вопросы.

№	Предложения	Макс.кол-во баллов - 16	Баллы
1.		2	
2.		2	

3.		2	
4.		2	
5.		2	
6.		2	
7.		2	
8.		2	

6. Допишите окончания слов в предложениях. (4 балла)

№	Предложения	Макс. кол-во баллов в - 4	Баллы
1.	Көчле, сәламәт булу өчен спорт белән шөгыйльләнергә кирәк икәннен барыбыз да белә_____.	0,5	
2.	Бик сирәкләребез генә ныклап торып, житди рәвештә спорт дөнья_____ кереп китә.	1	
3.	Көрәш – билбаулар таккан ике кеше_____ бил алышуы, милли спорт төре.	0,5	
4.	Ул – милли бәйрәмебез Сабантуй_____ аерылгысыз өлеше.	0,5	
5.	Шулай ук, көрәш буенча турнир_____ да хәзер шактый оештырыла.	0,5	
6.	Әлеге спорт төре буенча 1970 нче ел_____ Рәсәйкүләм ярышлар үткәрелә башлый.	1	

7. Переведите на русский язык и запишите. (10 баллов)

- 1) Минем апам хезмәт сөючән һәм тырыш.
- 2) Син сәгать ничәдә өйдән чыгып мәктәпкә китәсең?
- 3) Балалар чыпчыклар, саесканнар турында кайгырталар.
- 4) Бу кошлар кышка беркая да очмыйлар.
- 5) Шәһәр паркларында яшьләр дә, балалар да, картлар да ял итәләр.

№	Предложения	Макс. кол-во баллов - 10	Баллы

1.		2	
2.		2	
3.		2	
4.		2	
5.		2	

8. Прочитайте текст и вставьте нужны слова (максимальное количество баллов – 4).

<p>Европа һәм Америкада хэзер пыяла чэйнеклэр _____ кулланыла. Чэйнектэге эчемлекнең төсенә сокланьрга _____ аның күләмен күз _____ күрергә була. Хужабикә чэйне аш бүлмәсендә пешерә дә, кунактар каршына алып чыгып, астан спиртовка _____ шәм ялкыны белән жылытылучы _____ жайланмага утырта. Чэй суынмый да, матур _____ яктыртыла да. _____ дә чэйнек термопыяладан да ясалган булса, аны газ плитәсенә дә, электрныкына да куярга _____.</p>	<p><i>һәм яисә итеп махсус еш мөмкин эгәр белән</i></p>
---	---

9. Найдите синонимы, впишите их парами в таблицу. (4 балла)

эш	жайлы
олы	житез
шатлану	муллык
арту	хезмәт
уңайлы	хата
тиз	күбәю
байлык	сөенү
ялгыш	зур

№	Синонимы	Макс.кол-во баллов - 4	Баллы
1.	<i>эш –</i>	0,5	
2.	<i>олы –</i>	0,5	
3.	<i>шатлану –</i>	0,5	
4.	<i>арту –</i>	0,5	
5.	<i>уңайлы –</i>	0,5	
6.	<i>тиз –</i>	0,5	

7.	<i>байлык</i> –	0,5	
8.	<i>ялгыш</i> –	0,5	